

PANDÉMIA

NEMZETKÖZI BESTSELLER

Franck Thilliez

GABO Könyvkiadó

1.

2013. november 22., péntek

Amandine Guérin egy néhány százsz *kólibaktériumból* álló gram-negatív tenyészetet vizsgált egy nagy felbontású mikroszkóp segítségével. A három mikrométeres, a *gentian violet* által megszínezett organizmusok izgatottan nyüzsögtek a tápoldatban. A mikrobiológus hátrébb lépett a műszertől, és átadta a helyet a gyakornokának.

– Nézd csak meg őket! Elég stresszesnek tűnnek.

Amandine érezte, hogy Léo a szokásosnál izgatottabban szuszog a védőmaszk mögött. A fiatalember lassan a készülékhez hajolt. A biztonságos laboratóriumi körülményei között vizsgált szalmonella, *staphylococcus* és *listeria* baktériumokat a helyiség egyik sarkában álló –80 fokos mélyhűtőben tárolták. Bár ezek az organizmusok ritkán bizonyultak halálosnak, a legnagyobb elővigyázatossággal kezelték őket.

– Azt hiszem, inkább én vagyok az.

– Ugyan. A legrosszabb esetben kapsz egy jó kis hasmenést... Három-négy nap, és túl is leszel rajta. Milyen okokra vezethető vissza a baktériumok stresszes állapota?

– A hőmérséklet ingadozása, a hideg, a meleg, a kémiai környezet hirtelen változása... a légnyoimas, a fényerő...

– És milyen stratégiát dolgoznak ki a stressz leküzdésére?

– Igyekeznek a lehető legkevesebb energiát fogyasztani, alvó állapotba kerülnek vagy egymáshoz tapadnak. Bizonyos baktériumok, például az anthrax, spóratermeléssel védekeznek a kedvezőtlen környezeti hatások ellen.

– Tökéletes... És amikor...

Valaki erőteljesen megzörgette a 2. biológiai biztonsági fokozatú laboratórium egyetlen, átlátszó műanyagból készült ablakát. Amandine odakapta a fejét. Alexandre Jacob volt az, a Mikrobiológiai Akciócsoport (MACS) vezetője. Intett neki, hogy jöjjön be, de a férfi megrázta a fejét.

Nyilván nem volt kedve a védőruhával vesződni. Amandine kiadott néhány utasítást a hallgatójának, megszabadult a védőmaszkától, levette a kesztyűt, majd alaposan, egyenként végigdörzsölve az ujjait és a rövidre vágott körmeit, kezét mosott. Kilépett a zsilipen. A háta mögött bezáródó ajtón egy sárga és fekete színű tábla hívta fel a figyelmet arra, hogy a laborban veszélyes mikrobiológiai anyagokat kezelnek.

– Riasztást kaptunk. El tudsz indulni fél órán belül?

– A kutatási témámon dolgoztunk éppen a gyakornokkal, de persze, semmi gond.

Amandine aznap délután ötig mikrobiológiai ügyeletben volt. Ilyenkor folyamatosan elérhetőnek kellett lennie, hogy, ha a szükség úgy kívánta, a lehető legrövidebb időn belül akcióba léphessen Franciaország bármely pontján. A MACS tizenkét alkalmazottja közül négy tapasztalt és mozgósítható tudós folyamatos készenlétben állt, hogy afféle mikrobiológiai kommandósként bármikor bevetésre induljon.

– Jól van. Az északi prefektúráról hívtak. Baie de Somme-ba kell menned, a marquenterre-i madárrezervátumba. Hivatalosan karbantartási munkák miatt nem látogatható a park. A járványügyisek kérik, hogy a lehető legdiszkrétebben jáj el. Johan autójával mentek, ő már tud a dologról. A szokásos eljárási rend van érvényben.

– Értem. És mi a park bezárásának igazi oka?

– Szerinted mit szoktunk találni a madárrezervátumokban?

2.

Amandine jelezte a hallgatójának, hogy a gyakorlatnak vége, rábízta az eszközök megtisztítását, fertőtlenítését, és kidobta a védőruháját a fertőző hulladék számára rendszeresített szemetesbe. Nem viselt fejkendőt, alig néhány milliméteresre vágott hajával szinte kopasznak tűnt, ami igencsak meghökkentette azokat, akik első ízben találkoztak vele. Általában a kopaszodó férfiak folyamodtak ehhez a szép, vörös hajú nők körében legkevésbé sem szokványos megoldáshoz. A hosszú hajú Amandine emlékét csupán néhány olyan fénykép őrizte, amelyek közül a legfrissebb is három-négy éves volt már.

Beugrott még az irodájába, magához vette a személyes dolgait, majd leszaladt a párizsi Pasteur Intézet zsúfolt parkolójába, hogy megkeresse a kollégáját, Johan Dutreille-t.

Az épület falai között, csakúgy, mint a lille-i intézetben, több ezer megszállott tudós kutatta a rák, az Alzheimer-kór, a gének titkait, hogy Louis Pasteur szellemiségéhez híven felvegyék a harcot a betegségekkel, és visszaszorítsák azokat. „Néha gyógyítani, gyakran enyhíteni, mindig meghallgatni.” Mindezt természetesen az emberek nagylelkű segítségével, mert az, hogy a lille-i és a párizsi Pasteur Intézet ma is működik, nagyrészt az ő adományaiknak volt köszönhető.

A két mikrobiológus kihajtva a parkolóból a 15. kerület forgatagának a kellős közepén találta magát, nem messze a Montparnasse pályaudvartól és a hozzá tartozó toronyháztól. Johan Kangoo-jával indultak útnak. A feladat elvégzéséhez szükséges felszereléseket, szereket tartalmazó ládák és tartályok akkor már

aggályos gondossággal elrendezve sorakoztak a csomagtartó közepén üresen hagyott folyosó két oldalán. Johan világában csak a szimmetria volt elfogadható, még a haját is közepén elválasztva hordta. Amandine becsatolta az övét.

– Lehet, hogy te többet tudsz nálam erről a marquenterre-i esetről... Van egy olyan érzésem, hogy Jacob nem igazán kedvel.

– Dehogy, nagyon bír téged, csak hagyni kell neki egy kis időt, hogy hozzászokjon a fővárosi élethez. Tudod, délről jött, és nem megy könnyen az átállás... Amúgy is nagy a nyomás rajta. Nem könnyű idepottyanni, és egyből átvenni a posztot, amely az intézet egyik legelismertebb kutatójának a nyugdíjba vonulásával üresedett meg.

Amandine a kollégájára sandított. Bár Johan a roppant intellektuális választékával, aprócska bajszával és a közepen összenőtt, koromfekete szemöldökével idősebbnek nézett ki, mindketten harmincnégy évesek voltak. A természet nem csupán a Petri-csészék mélyén művelt furcsaságokat.

– Szóval, mi van ezzel a marquenterre-i parkkal?

– Az egyik vezetőjük fújt riadót ma reggel, mert három döglött hattyút talált. Szólt az igazgatójának, az pedig követte az elhullott költöző madarak észlelésekor szokásos procedúrát, és azonnal hívta az Országos Egészségügyi Szolgálatot. Fél órán belül a Járványügyi Intézet is értesült a dologról, és azonnal bezáratta a parkot, majd nem sokkal később az állatorvosi szolgálat emberei megszállták a környéket.

– Költöző madarak... Ha jól emlékszem, utoljára 2007-ben adtak ki ilyen riasztást.

– Igen, Moselle-ben, de akkor nem volt semmi komoly gond, csak valami buta vírus gonoszkodott.

– Remélem, most is ilyesmiről van szó. A vándorlási időszak kellős közepén járunk, úgyhogy elég aggasztó lenne a H5N1-be botlani a környéken, még akkor is, ha, Jacob szavajárását idézve...

– ...urai vagyunk a helyzetnek.

Johan a szeme sarkából látta, hogy Amandine ásít egyet. Az arcára ismét kiült a komolyság.

– Tényleg, hogy van Phong?

– Megvan... – Amandine felsóhajtott. – Jacob elég kíváncsi természet, hallottam, hogy a magánéletem érdeklí, és összevissza kérdezősködik mindenfelé. Fogalmam sincs, hogy miért.

– Hogy miért? Hát, ha tudni akarod, azért, mert ő felel a rábízott laboratórium biztonságaért, és mert emberéletek ezreit lehetne kioltani az ott tárolt anyagokkal. Szóval ezért néz utána mind-egyikőnk előéletének... Ehhez jön még persze az enyhe üldözési mánia, merthogy nyilván az is van neki... Különben hogy ment volna át a „C” típusú nemzetbiztonsági átvilágításon?

– Te vagy az egyetlen, aki tud Phongról, és ez soha, de soha nem juthat a főnök fülébe. Világos? Ha egyszer úgy hozza az élet, hogy keresztbe akar tenni nekem, nem akarom, hogy a magánéletemet használja erre a célra. Szeretem a terepmunkát, a szakmai találkozókat, mert időnként úgy érzem, megfulladok a laborban.

– Tudod, hogy számíthatsz rám.

Amandine kissé előrehajolva bekapcsolta a rádiót. Éppen híreket mondtak, de ő inkább keresett valami zenét. Amikor megszólalt Goldmann „Olyan, mint te” című slágere, hátradőlt, és hirtelen elcsendesedve a külvárosi tájat, a reménytelenül egyforma lakótelepi tömbök vonulását kezdte figyelni. Kiábrándítóan szomorú és szürke volt minden, mintha az egész világot egy mocskos szélvédőn keresztül látta volna, és a mindenre rátelepedő, jeges novemberi eső csak tovább rontotta az összhatást. Egyszerre szerette és gyűlölte a nagyvárosokat. Johan megérezte, hogy jobban teszi, ha nem zavarja, úgyhogy inkább az útra koncentrált.

Két órával később megérkeztek Somme-ba. A nemzeti park az öböl peremén húzódott. Amikor kiszálltak az autóból, Amandine nyújtózkodott, és körülnézett, majd elnézve a jellegzetesen őszi tájat és a messzeségben hullámzó tengert arra gondolt, hogy még a szürke színnek is lehetnek lélegzetelállítóan gyönyörű árnyalatai.

Mélyen beszívta a hűvös levegőt. Lehet, hogy gyakrabban kellené feljönniük ide Phonggal, hogy jót tenne csak úgy ellenni a tengerrel, a tájjal, egymással. A munka, a megbízatások és a kutatás azonban minden idejét, energiáját felemésztette.

Ahogy ma is...

Mivel Johan ragaszkodott ahhoz, hogy egyedül cipelje a két súlyos táskájukat (így mindkét kezébe jutott egy-egy), Amandine nem erőltette, és felkapott egy üres tartályt.

A két tudós jelentkezett a park igazgatójánál.

– Johan Dutreille vagyok, ő pedig Amandine Guérin. A párizsi Pasteur Intézet mikrobiológiai akciócsoportjától érkeztünk.

A férfi feléjük nyújtotta a hatalmas kezét. Ötven körül járhatott, és meglehetősen aggodalmas pillantást vetett rájuk a vékony keretes szemüvege mögül.

– Nicolas Pion. Az állatorvosi szolgálat és a tűzoltóság két-két embere már befutott.

Az igazgató átvezette őket a hatalmas kiterjedésű birodalmán. Az égen a túlélési ösztön kifürkészhetetlen erejétől hajtott madárraj hatalmas V betűje úszott el ünnepélyes lassúsággal. Volt olyan madár csapat, amely Afrika forró tájai felé indult éppen, és volt olyan, amely az északi tájak zord fagya elől keresett itt menedéket. Amandine tudta, hogy ez a Belgiumon, Németországon és Bulgárián át húzódó, északkeleti irányú folyosó az évről évre tízezerrel útnak induló költöző madarak egyik fontos útvonala. Johan a tájat fürkészte.

– Több elhullott példány nem került elő?

– Körbejártunk, de első ránézésre nem tapasztaltunk semmi különöset.

– Tudnak valamit azokról a hattyúkról?

– Az egyik munkatársam már tegnap látta őket a vízen, de akkor még kutyabajuk sem volt. Az északi vidékekről, adott esetben Oroszország felől ereszkednek le, hogy itt teleljenek át. Ritkán maradnak Marquenterre-ben, és idén kifejezetten későn indult meg

a vándorlás. Ki tudja, lehet, hogy enyhe telünk lesz, de az is elképzelhető, hogy az általános felmelegedés borított fel mindent...

Egy aprócska tóhoz értek, amelynek a közepén két védőmaszkos, kesztyűs alak állt egy csónakban, miközben két társuk (nyilván a két tűzoltó) az evezőknél ülve igyekezett stabilan tartani a vízi alkalmatosságot. Kiemelték a döglött hattyúkat, fehér zsákokba tették őket, majd azokat is védőcsomagolásba helyezték. A madarakat biztonságos körülmények között, egy 3+ biológiai biztonsági fokozatú laboratóriumban fogják felboncolni. A madárinfluenza-gyanús eseteket senki sem vette félvállról.

Amandine a tó vizén úszkáló kacsákat, kócsagokat, vízityúkokat figyelte... Olyan potenciális vírushordozók voltak valamilyen nyien, amelyek nyilván folytatni fogják a vonulásukat a lágyabb idővel csábító vidékek felé, és, mint minden élőlény, adott esetben továbbadhatják majd a fertőzést.

Johan és Amandine védőruhát vett: felkerült rájuk a kezeslábas, a kesztyű, a maszk, a csizma, és Johan még védősapkát is húzott. Miközben Amandine kicsomagolta a szükséges eszközöket, Johan elmagyarázta az igazgatónak, hogy mit fognak tenni.

– Az állatorvosi szolgálat munkáját kiegészítendő víz-, iszap- és ürülmintát veszünk arról a helyről, ahol az elhullott állatokat megtalálták. A vírus, ha valóban arról van szó, mostanra több ezer liternyi vízben oszlott el. Gondolhatja, hogy ekkora mennyiséget nehezen tudunk elhelyezni a Kangoo csomagtartójában, és elemezni a laborban...

– Többször is megtöltjük a kannát, kiszippantjuk belőle a vizet ezzel a szivattyúval, és speciális szűrők segítségével csapdába ejtjük a mikroorganizmusokat, és mindössze néhány milliliter vizet viszünk magunkkal, de abban már igen magas lesz a mikrobakoncentráció – egészítette ki Amandine.

Pion idegesen járkált fel-alá, és nem sok érdeklődést mutatott a kiselőadás iránt.

A két tudós összenézett. Johan a lassan közeledő csónak felé fordult, barátságosan odaintett a benne ülőknek, és Amandine-ra hagyta a további magyarázkodást.

– Ha meglesz a minta, átadjuk azt a Pasteur Intézetben működő Országos Influenzavírus Nyilvántartónak, amely a lille-i mellett az egyetlen olyan laboratórium, ahol országos szinten foglalkoznak az influenzát érintő ügyekkel, majd, ha minden jól megy, néhány órán belül kiderül, hogy H5N1 típusú madárinfluenzával van-e dolgunk.

– És ha igen?

– Akkor arra az időre, amíg ki nem derül, hogy nincsenek-e újabb elhullott állatok, és amíg a prefektus nem dönt, néhány napra minden bizonytalanná kell zárni a parkot.

– Bezárni a parkot néhány döglött hattyú miatt? De hát ez...

– Nagyon sajnálom, de madárinfluenza-gyanú esetében nagyon szigorúak a szabályok. Ön is pontosan tudja, hogy milyen veszélyes ez a vírus, és mekkora kockázattal jár, ha továbbterjed a háziállatokra. A lehető legnagyobb biztonsági körzetet kell kialakítanunk.

Pion megadóan bólintott, de a lelke mélyén erősen túlzónak érezte az óvintézkedéseket. Végül is csak három döglött hattyúról volt szó... Lehet, hogy jobban tette volna, ha nem szól senkinek, és egyszerűen kidobolja a dögöket a kukába. Idegesen odébb sétált, és telefonálgatni kezdett.

Amandine és Johan üdvözölték az Országos Egészségügyi Szolgálat embereit. A gyors, udvarias kézfogás után beültek a csónakba, és a tűzoltók eleveztek velük addig a bójáig, amelyet a kollégáik hagytak ott, ahonnan kiemelték az elhullott madarakat. A felszínen úszkáló hínár szálai között ürülékdarabok lebegtek.

– Munkára!

Egyetlen szó nélkül megtöltötték a tartályt a tó vizével, begyűjtötték némi ürüléket, iszapot, elővették a szivattyút, elhelyezték a szűrőbetéteket, a csöveket, majd bekapcsolták a házilagos, de a célnak tökéletesen megfelelő szerkezetet. A víz bekerült a tar-

tályba, és áthaladt a speciális filtereken, amelyek a kétórás művelet során folyamatosan kiszűrték a vízben fellelhető mikroorganizmusokat.

Amandine megborzongott, amikor elhelyezte a kinyert mintákat a veszélyes anyagok tárolására kialakított, tripla vastagságú biztonsági tasakokban. Kellemetlen érzés volt arra gondolnia, hogy esetleg a rettegett H5N1 vírust tartja a kezében. Ez a tömeggyilkos ritkán támadt emberre – ahhoz fertőzött állatok között járva nagyon nagy mennyiségben kellett belélegezni –, de ha mégis megtette, minden második esetben halálosnak bizonyult.

Amikor végeztek, a mikrobavadászok fogták a bőröndjeiket, a tartályaikat, és feltűnés nélkül távoztak. A bejáratnál ácsorgó turisták és amatőr ornitológusok nyilván egyszerű karbantartóknak nézték őket... Így volt a legjobb mindenkinek.

Gyorsan bekaptak néhány falatot az egyik helyi kiskocsmában, majd felhajtottak a sztrádára, és a főváros felé vették az irányt. Egy idő után elérték a körgyűrűt, és jött a szokásos dugó, a vad dudálás. Amandine csak akkor kapott észbe, hogy eltelt a nap. Érezte, hogy hasogatni kezd a feje, erről pedig az eszébe jutott, hogy elfelejtette bevenni a Propranololját.

Nagy nehezen visszaértek a Pasteur Intézetbe. Amíg Johan neki látott kipakolni a csomagtartóból, Amandine az órájára pillantott.

– Te jó ég, mindjárt hét... Azt ígértem Phongnak, hogy nem túl későn érek haza.

– Nyugi, elintézek mindent, úgyis van még egy kis munkám a laborban.

– Oké, akkor megyek a fertőtlenítőbe. Köszí, Johan.

– És lazíts egy kicsit, Amandine. Túl sokat dolgozol...

– Nehéz ügy, de megpróbálok.

– Megemlíted Phongnak a hattyúkat? Vannak még kapcsolatai a WHO-nál? Szerezhetne néhány friss, ropogós infót, amit Jacobtól hiába várunk.

– Nem tudom, szeretném-e, ha beleütné az orrát. Ismered, milyen... Ha egyszer rákap egy témára, nehezen száll le róla.

Johan becsapta a Kangoo ajtaját.

– Te tudod, de legalább elfoglalná magát egy időre.

– Phong nem unatkozik – válaszolta Amandine mogorván.

– Akkor kitartást, Amandine. Hétfőn látjuk egymást.

Kitartás... Tényleg ez volt a megfelelő kifejezés.

Mert mindazt, ami a Párizs délnyugati külvárosában található lakás ajtaján belépve várt rá, elég nehezen lehetett lazításnak tekinteni.

Sőt az esetek túlnyomó többségében inkább vesszőfutás volt.

3.

Belépett a lakásba, és messziről üdvözölte Phongot, ő pedig viszontaintett neki az üvegajtó mögül.

Amandine szerette volna átölelni, magához szorítani, ahogy azt a férfiek és a feleségek szokták csinálni, amikor ismét viszontlátják egymást egy-egy hosszú nap után.

Azonban nem tehetette a plexifalak miatt.

Először le kellett zuhanyoznia.

Hogy annyi baktériumot pusztítson el, amennyit csak tud. Újra és újra.

A kétszázhusz négyzetméteres loftban két fürdőszoba, két nappali, illetve egy kisebb és egy nagyobb konyha volt. Ezeket törhetetlen üvegből vagy téglából felhúzott falak választották el egymástól, közöttük pedig átlátszó folyosórendszer húzódott, hogy a házaspár tagjai elkerülhessék egymást.

A nehezebb időszakokban Amandine-nak és Phongnak is megvolt a maga különálló lakrésze, az egymástól elválasztott folyosókon közlekedtek, és egyikük sem lépett be a másik felségterületére.

Ez a furcsa pár egy tető alatt is külön élt a maguk alkotta, különös labirintusban.

Pedig szerették egymást.

Amandine bevonult a fürdőszobájába, és begyömösölte a ruháit a szennyestartóba, amelynek a tetején egy zsúfolt gyógyszeres ládikó és az a határidőnapló pihent, amelyben a menstruációs napjait tartotta nyilván. Lendületes mozdulatokkal végigkente magát a kereskedelembe beszerezhető leghatásosabb, a lille-i Pasteur Intézet-beli kollégák által tesztelt antibakteriális géllal, megmos-

ta a fejét a minden kórokozót elpusztító samponnal, majd sűrű dörzsölés közepette, bő vízzel lezuhanyozott, végül pedig a törökösje után nyúlt, amelyet szintén speciális, fertőtlenítő hatású mosóporral és öblítővel tartott tisztán.

A tükör előtt felvette a Thaiföldről származó szürke selyemkimonóját, és némi krémet kent az arcára. Harmincnégy évesen is olyan sima és tündöklően fehér volt a teste, mintha porcelánból formázták volna. Amandine csak patyolat tisztán volt képes jól érezni magát a bőrében. A majd' egyórás fürdőszobai rituálé után végre találkozhatott a férjével az egyik nappaliban. A helyiségben légnedvesítő és páratartalom-mérő berendezés működött, mert ezek általában hatékony védelmet jelentettek a baktériumok ellen. A körben tökéletesen szigetelt, törhetetlen plexiből készült fal túloldalán Amandine-nak saját nappalija volt, saját tévével, saját berendezéssel, saját kanapéval. Onnan ellenőrizte a lakásban működő összes berendezést, a redőnyök automatikáját, a termosztátot, a riasztórendszert és a fényerő-szabályozót...

Phong kókusztejes thai csirkét készített. Két színes tányér vázmozott a megterített, kör alakú asztalkán. Amandine magához szorította Phongot, és megsimogatta a hátát. Minden egyes nap, amikor beszippanthatta az illatát, amikor megérinthette, egy-egy apró, de fontos győzelem volt a betegség felett. Olyankor elhalványult a rengeteg szenvedés és lemondás emléke, sőt még azokról a vastag üvegekről is képes volt megfeledkezni, amelyek mögött akváriumban lebegő halaknak érezhették magukat.

Amandine ellenőrizte, hogy a csirke tökéletesen átsült-e, és saját kezűleg nyitott ki egy üveg ásványvizet.

– Mit szólnál hozzá, ha elmennénk a tengerhez? Az északi partvidékre. Egy kis szél, néhány korty friss levegő... Egy kis jó kifejezetten jól jönne a szervezetednek. Senki sem jár arra ilyenkor, csak a miénk lenne a tengerpart.

– Csak úgy kedved támadt?

– Ja, csak úgy.

Phong néhány pillanatra elgondolkozott az ajánlaton. Ilyenkor fekete szeme körül apró ráncok, szarkalábak jelentek meg. Negyvenhárom éves volt, jellegzetesen ázsiai arca kerek, a vonásai lágyak, a homloka magas, a fogai pedig vakító fehérek.

Halványan Amandine-ra mosolygott, amivel – bár már öt éve házasok voltak – még mindig sikerült levennie a lábáról. Egy biológiai biztonságról rendezett tudományos konferencián ismerkedtek meg, és olyan jóízű vitatkoztak a különböző baktériumokról, hogy azután már el sem váltak többé. Közvetlenül az esküvőjük előtt Amandine feltette Phongnak a kérdést, hogy nem fél-e egy ilyen veszélyes keresztnevet viselő nővel összekötni az életét, hiszen a mandulának ciánszaga van, az pedig egy olyan kegyetlen mérgező, amely néhány pillanat alatt végezhet az emberrel... Phong ránézett, elmosolyodott, és azt válaszolta, vállalja a kockázatot, mert a mandula nemcsak keserű, hanem édes is lehet.

– Igen – bólintott Phong –, jó ötlet. Jólesne egy kicsit kidugni az orrom innen. Mit szólnál a holnaphoz?

– Inkább vasárnap. Olyankor kevesebben vannak az utakon, holnap nyugodtan takaríthatnék, utána pedig kivehetünk néhány filmet. Amúgy pedig szabadságra akarok menni. Hétfőn ki is veszem a jövő hetet.

– Komolyan?

– Olyan rég voltam már... Félre kell tennem a pipettáimat, és le kell állnom egy időre a kutatásvezetői habilitációmmal is. Szeretnék több időt tölteni veled.

– Egy újabb jó ötlet.

Amandine a nappali asztalán heverő origamikra bökött. Hihetetlenül bonyolult és mívesen elkészített sárkányok, szitakötők, madarak heverték egymás mellett. Egyes darabok elkészítéséhez több száz hajtogatásra, és körülbelül tízórányi munkára volt szükség. Phongnak olyan hosszú és finom ujjai voltak, mint egy zongoraművésznek.

– És hányat sikerült ma eladni?

– Négyet. Két skorpiót, egy szarvast és azt a szárnyas szívet.

Phong korábban az egész világot bejárta baktériumokra vadászva, most pedig papírfigurákat hajtogatott a négy fal közé zárva. Az online origamiboltja, az ismeretlen vevőkkel való levelezés és az aprócska csomagok, amelyeket Amandine vitt le a postaládához, segített neki abban, hogy ne érezze magát tökéletesen elvágva a külvilágtól.

– Ez igen, Phong! Lassan, de biztosan szaporodnak az ügyfelek. Ha így megy tovább, fel kell majd vened valakit.

Phong rezzenéstelen arccal belekortyolt a vizébe. Még a legszörnyűbb pillanatokban is képes volt nyugodt és udvarias maradni, de Amandine tökéletesen tisztában volt azzal, hogy rettenetesen hiányzik neki a kinti élet, a társaság és a mindennapos futás, amit a betegsége előtt olyan lelkesen csinált.

– Most pedig – nézett fel Phong –, mi lenne, ha elmondanád szépen, hogy mi nyomaszt? Érzem, hogy feszült vagy.

Amandine pillanatnyi habozás után részletesen beszámolt a három döglött hattyúról, a Johannel Marquenterre-ben töltött napról, és arról, hogy a H5N1 vírusra gyanakszanak. Phong hirtelen felélénkült. Phong, mielőtt a Szent Lajos Kórház fertőzőosztályára került volna, járványügyi szakértőként három éven át a WHO-nak dolgozott Genfben. A számok embere volt, az egész élete a statisztikák, a különböző számítási képletek és modellek körül forgott. A tüdőgyulladás volt a fő területe, és rengeteget utazott Afrikában, Latin-Amerikában, Mexikóban, de akkor sem volt elveszve, ha az influenzára terelődött a szó.

– Nem is emlékszem... Beszéltem már neked a Shoc* Roomról?

– Chokrum? Fogalmam sincs, hogy mi az... Valami keleti édes-ség?

* Strategic Health Operations Center (Egészségügyi Stratégiai Operatív Központ)

Phong nem igazán tudta eldönteni, hogy komolyan beszél-e vagy viccel. Amandine gyakran váratlanul, sőt logikátlanak tűnő módon reagált bizonyos dolgokra. Phong teljesen elképzelhetőnek tartotta, hogy időnként megzavarodott, összekeveredett benne az a rengeteg téma és projekt, amellyel foglalkozott, úgyhogy inkább elmagyarázta.

– Hát persze, svájci specialitás... Számítógép-monitorokkal telezsúfolt irodák Genfben...

– Ahonnan az ügyeletesek a világszerte fellelhető influenza, elsősorban is a madárinfluenza-gócponokat figyelik – bólogatott Amandine. – Persze hogy tudom...

– Akkor az sem újdonság, hogy van egy GPHIN* névre hallgató rendszerük, amely hét nyelven figyeli a világhálón az influenzával kapcsolatban terjedő híreket. A keresőmotorok úgy fürkészik a webet, az online hírportálokat, a blogokat, az orvosi honlapokat és minden egyébbet, ahogy azt a Google is teszi. Valaki, egy orosz például, leír néhány szót egy-két döglött madárról, és az információ pillanatokon belül megjelenik a Shoc Room képernyőin...

– Hihetetlen.

– Felhívom az egyik régi kollégámat, Claude Bayst, akinek elég sok szívességet tettem annak idején, és máris többet fogunk tudni a hatyúidról.

– Arra biztatsz, hogy kerüljem meg a főnökömet?

– Az igazat megvallva, eléggé felpiszkálta a kíváncsiságomat ez a sztori.

– Ja, az enyémet is. Amúgy pedig tetszik a gondolat, hogy legalább annyit fogok tudni, mint az a karót nyelt Jacob.

Phong tárcsázta a számot, majd egy néhány perces beszélgetést követően letette a telefont.

– A jelek szerint helyzet van náluk.

* Global Public Health Intelligence Network (Globális Közegészségügyi Információs Hálózat)

– Helyzet? Ez mit akar jelenteni?

– Ennyit mondott összesen, mert most nem ért rá, de megígérte, hogy még ma este vagy holnap délelőtt átküldi e-mailben az információkat. Megkértem, hogy egy másolat menjen neked is.

Külön kanapén heverve megnéztek egy westernnt, ellenőrizték a postájukat, majd, miután megállapították, hogy még nem futott be a levél, elvonultak a hatalmas üvegfallal kettéválasztott hálószobába, ahova két ajtón át lehetett bejutni, és amelyben két *majdnem* összeérő, mégis különálló ágy várta őket. Ezúttal ugyanazon az ajtón át érkeztek – ahogy a loftban található összes ajtót, azt is kulcsra lehetett zárni –, és ugyanabba az ágyba, Amandine-éba heverték le. Ő – a konyha kivételével – soha nem tette be a lábát Phong lakrészébe.

Phong szerette simogatni a felesége fejét, és érezni, ahogy a szinthe tövig vágott vörös színű sörté birizsgálja, csiklandozza az ujjait. A védőmaszkos doboz felé fordult, kivett belőle egyet, odanyújtotta a feleségének.

– Biztos, hogy nem rajtad van a sor? – mosolyodott el Amandine.

– Abszolút.

– Pedig kipróbáltam volna.

Amandine az arcára helyezte a maszkot. Így még véletlenül sem csókolózhatnak majd, és nem adhatják át a bennük szunnyadó kórokozókat. Amandine tudta, hogy egyetlen gyors csók alatt is közel kétszáz baktérium cserélhet gazdát. Phong óvszert húzott. Bár úgy tartották, hogy a betegsége nem fertőző, Amandine nem akarta, hogy a férje bármiféle kockázatot vállaljon.

Mert kettejük közül nem Phong volt a veszélyes.

4.

Phongnál két éve diagnosztizálták a felnőttkori immunhiányt. A ritka betegség tünetei a leginkább a HIV-vírussal fertőzött személyeknél jelentkező AIDS-re hasonlítottak, ám azzal ellentétben, a felnőttkori immunhiány hátterében nem vírus állt, nem lehetett továbbadni, és a negyvenes éveikben járó thaiföldiekben és tajvaniakon jelentkezett a leggyakrabban.

A legtöbben genetikai eredetűnek tartják a betegséget, amely egyelőre nem kezelhető és nem is gyógyítható, ahhoz viszont túl kevés az ismert eset, hogy megfelelő lendületet kapjon a kutatás, hogy jusson rá pénz. A milliók életét kioltó AIDS-hez képest a felnőttkori immunhiány csupán egy aprócska csepp a tengerben, és mint ilyen, gyakorlatilag senkit sem érdekel.

Phong immunrendszere megszűnt létezni, ő pedig tökéletesen védtelenné vált a kórokozókkal szemben. A legenyhébb gyomorfertőzés, a legapróbb vírus kórházba juttatta, és a sors kegyetlen tréfájaként ilyenkor éppen ott ápolták, ahol korábban dolgozott: a Szent Lajos Kórház fertőzőbeteg-osztályán. Egyszer egy Amandine által behurcolt egyszerű nátha miatt olyan heveny légúti fertőzést kapott, hogy kis híján belehalt. Amandine-nak hosszú hetekre volt szüksége ahhoz, hogy megszabaduljon a gyötrő lelkiismeret-furdalástól.

Phong nem volt hajlandó kórházban maradni, pedig tudta, hogy ha nem találják meg néhány éven belül a hatásos gyógymódot a bajára, a külvilág előbb-utóbb, így vagy úgy, maga alá gyűri a szervezetét. A majdnem tragikusra forduló náthaeset után Amandine úgy döntött, hogy elköltözik egy olyan helyre, ahol

valamennyivel tisztább a levegő, és olyan környezetben élhetnek, amely a lehető legbiztonságosabb Phong számára. Eladták a párizsi lakásukat, és azóta itt éltek az erdő közelében, a speciálisan kialakított loftban. A tervezés nagy körültekintést igénylő és roppant összetett munkáját egy olyan mérnökre bízta, aki tisztában volt Phong betegségével. Labirintusszerű folyosók, mosható válaszfalak, biztonsági szűrőkkel telezsúfolt szellőzőrendszer, rengeteg törhetetlen üveg, zárható ajtó minden helyiségen, páncélozott bejárat és riasztórendszer... A lakás olyan volt, mint egy valószínű bunker. Amandine folyamatosan rettegett a betörésektől, a támadásoktól, mert a betörők által behurcolt baktériumok vagy az elfertőződő sebek, horzsolások halálos fenyegetést jelentettek a férje számára... Phong természetesen nem folytathatta a munkát, nem sportolhatott a szabad levegőn, és kizárólag ellenőrzött körülmények között találkozhatott más személyekkel. Búcsút kellett inteni a moziknak, a múzeumoknak és a boltoknak, az összes olyan helynek, ahol túl sok volt a kórokozó.

Azóta, ha Amandine beteg lett, vagy úgy érezte, hogy bujkál benne valami – ilyesmi évente többször is előfordult –, karanténba helyezték magukat, csak az üvegfalakon át láthatták egymást, és a kihangosítóberendezésen keresztül társalogtak. Phong kizárólag a saját hálószobáját, nappaliját, a fürdőjét és a nagyobbik konyhát használta, az üvegfal túloldalára kényszerült Amandine-nak pedig maradt a többi. Amikor Phong virággal akart kedveskedni a feleségének, az üvegfalon túlról nézte, ahogy a futár átadja Amandine-nak a csokrot.

Amikor kiderült, hogy Phong beteg, kis híján Amandine is ott hagyta a munkáját, mert csak az járt a fejében, nem teszi-e kockára a férje életét azzal, hogy baktériumokkal és egyéb kórokozókkal foglalkozik, de végül rájött, hogy épp ellenkezőleg van, mint ahogy gondolja, hiszen a veszélyes organizmusokkal való munka, amelyet a laborban vagy a különböző fertőzött helyszíneken folytatott, állandó és fokozott elővigyázatosságra kényszerítette.

Dühödten harcolt e láthatatlan és pusztító teremtmények ellen. A megszállottjuk volt.

Megesküdött, hogy amíg ő él, egyetlen vírus, egyetlen baktérium sem ölheti meg Phongot. Úgy vigyázott rá, mint saját magára.

Meg kellett védenie. Mindenáron.

Aznap este hagyta, hogy Phong elaludjon – a férfi gyakran érezte magát kimerültnek –, gyengéden megcirógatta az arcát, majd átment még a dolgozószobájába, hogy matasson egy kicsit a tudományos értekezésén, amely egy kiejthetetlen nevű baktérium-törzs genetikai és fenotipikus variabilitásáról szólt, és amelynek az értelmét és jelentőségét csupán egy maroknyi mikrobiológus volt képes felfogni. Amandine egy-két éven belül meg akarta szerezni a tudományos témavezetői habilitációt. Ez csak és kizárólag olyanoknak sikerülhetett, akik már fiataloktól elhivatottságot éreztek a kutatómunka iránt, akik kitűntek a társaik közül, és akik több tudományos publikációban is közreműködtek. Amandine ilyen volt: a mikroszkópja fölött görnyedve azért küzdött, hogy megismerhesse és jobb helyé tegye a világot.

Az értekezés megírása azonban pokoli erőfeszítést igényelt tőle, és nagyon megviselte lelkileg.

Éjszaka fél egy körül levél érkezett Claude Baystól (Phong WHO-s ismerősétől). A tárgy rovatban a „Hattyúk” szó szerepelt. Megnyitotta és elolvasta.

Kedves Phong (és kedves Phongné úrhölgy)!

Örülök, hogy végre kaptam rólad némi hírt. Ha egyszer Genfben jársz, jó lenne összefutni. Időnként és is megfordulok Párizsban, legközelebb szölok, és összehozunk egy találkozót.

Nézzük, mi a helyzet a hattyúiddal! Nem csak a Marquenterre-ben talált három hattyú hullott el. Tegnapelőtt négy másik hattyútetemet találtak a holland határ közelében, tegnap hármát a belgiumi Zwinben, szerda este pedig Németországban is előkerült egy példány. Tehát az összes helyszín a vándorlási útvonaluk mentén található.

A belgiumi döglött hattyú meg volt gyűrűzve, és egy New York-i székhelyű civil szervezet, a Wildlife Conservation Society GPS-jeladója volt rajta. A készülék segítségével minden bizonnyal könnyen meghatározható lesz, hogy a madarak hol fertőződtek meg, és hogy hol van a betegség gócpontja. Természetesen már dolgozunk az ügyön.

Mind ez idáig egyetlen vizsgálati eredmény sem futott még be a különböző influenzaközpontokból, tehát várnunk kell. Meglátjuk, de nem árt, ha felkészülsz, hogy egy elég csúnya valami kóvályog a drágalátos hattyúid beleiben és ürülékében. Jön-megy egy ideig, azután megöli őket.

Tartsd szárazon a puskaport... Azonnal szóllok, ha kiderül valami. Ennyivel tartozom. Talán mondanom sem kell, hogy ez a levélke maradjon szépen, csendben a géped egy elhagyatott zugában.

Claude

P. S.: Mit is mondtál, min dolgozol mostanában? Nem igazán értettem...

Amandine kimerülten hajtotta le a laptopot. Nagyon furcsa ez az egész – gondolta –, de várjuk ki a vizsgálatok eredményét. Ha kiderülne, hogy valóban a H5N1 vírusról van szó, az EU, a WHO és a Járványügyi Intézet tudni fogja, hogy mi a teendő. Számos területen léteztek részletesen kidolgozott intézkedési tervek (a BIOTOX: a veszélyes anyagok kiszabadulása, a VIGIPIRATE a vegyi és biológiai terrortámadás, az ORSEC a tömeges katasztrófák esetén lépett életbe), és ez alól az influenzajárványok sem képeztek kivételt. Életbe lépne az influenzajárvány-terv 2. fokozata, bár ebben a szakaszban a járvány szó még nem igazán helyénvaló, szerencsésebb lenne a járványügyi riasztásról beszélni, amelynek a legfontosabb eleme a megelőző óvintézkedéseken túl a tájékoztatás annak érdekében, hogy a vírus ne terjedjen tovább a háziállatokra. Biztosítanák az érintett vízfelületeket, értesítenék az állat-egészségügyi hatóságot, és tájékoztatnák a veszélyeztetett terület közelében élő állattenyésztőket, tehát pontosan úgy járnának el, ahogy az Marquenterre-ben is történt. A gazdáknak

ilyen esetben jelentenie kell minden gyanús esetet, a hatóságok pedig gondoskodnak az adott tenyészet kiirtásáról.

Az influenzavírusok túlságosan kiszámíthatatlanok és veszélyesek ahhoz, hogy félvállról lehessen venni őket. Elég csupán felidézni a híres spanyolnáthajárványt – a tudósok még ma is csak „a gyilkos vírusként” emlegették –, amely milliók életét követelte 1918-ban, és több embert ölt meg, mint az egész első világháború. Az efféle csapások bármikor megisméltódhatnak.

Amandine kezét mosott, majd kilépve a fürdőszobából bement a nappaliba, hogy lekapcsolja a lámpát. Vetett egy pillantást az asztalon sorakozó origamikra.

A tekintete megpihent a hattyún, amely úgy terjesztette ki a szárnyát, mintha éppen fel akarna szállni, hogy új, ismeretlen tájak felé induljon.

A benne munkálkodó kegyetlen vírussal együtt...